

JÁN RIAPOŠ, STANISLAV ŠČEPÁN, RASTISLAV HRÍBIK, ROMAN VÉGH  
FOTOGRAFIE: ROMAN BENICKÝ

# TOKIO 2020

XVI. PARALYMPIJSKÉ HRY



# TOKIO 2020

## XVI. PARALYMPIJSKÉ HRY



# TOKYO 2020

PARALYMPIC GAMES



**„Žaba, ktorá sedí na dne studne,  
nikdy nespozná oceán,“**

japonské príslovie.

Nestrácajte vieru, túžbu ani nádej.  
Neprestávajte snívať ani vtedy, keď vám život kradne všetky sny.  
Pretože úspech sa vždy začína odvahou...





**ĎAKUJEME,  
ŽE  
NA  
KRIČÍTE  
HENDIKEPOVANÝCH**

**SLOVENSKÍ PARALYMPIONICI  
SI CENIA VAŠU PODPORU.**



GENERÁLNY PARTNER SPT TOKIO 2020





# Myšlienky. Príbehy. Ľudia.



## ECO INVESTMENT

---

Hlavný partner  
Slovenského paralympijského výboru a  
Slovenského paralympijského tímu TOKIO 2020

---

**SPV**  
SLOVENSKÝ PARALYMPIJSKÝ  
VÝBOR



**SPT**  
SLOVENSKÝ  
PARALYMPIJSKÝ TÍM

TOKIO'20

# VÁŽENÍ ČITATELIA,

dostáva sa k vám tradičná publikácia, ktorú Slovenský paralympijský výbor (SPV) vydáva po skončení paralympijských hier. Túto môžeme prvýkrát v histórii nazvať „covidová“. Celosvetová pandémia, spôsobená týmto ochorením, zasiahla aj športový svet, preto olympijské a paralympijské hry boli prvýkrát v histórii posunuté o jeden rok. A to ešte dlho visel nad nimi otáznik, či sa budú môcť uskutočniť.

Dnes už môžeme konštatovať, že sa nielen uskutočnili, ale boli aj úspešným vystúpením slovenských paralympionikov, ktorí v neľahkých podmienkach a obmedzeniach obhájili 11 medailových pozícií z Ria 2016.

Z tohto miesta by som chcel poďakovať všetkým, ktorí pomáhajú slovenským paralympionikom, no vyzdvihol by som v prvom rade pomoc pána Milana Fil'a, ktorý v tomto ťažkom období veľmi rýchle a intenzívne podal pomocnú ruku pre zvládnutie celého procesu kvalifikácie a nominácie na samotné hry.

Druhé veľké poďakovanie patrí Japonsku, ktoré by si zaslúžilo zlatú medailu za vytrvalosť a nezlomnosť, teda hodnoty, na ktorých je postavené aj samotné medzinárodné paralympijské hnutie. A v neposlednom rade nášmu generálnemu partnerovi spoločnosti SPP, a. s., ktorá už 18 rokov stojí pri nás.

Počas otváracieho ceremoniálu spustil Medzinárodný paralympijský výbor (IPC) veľkú celosvetovú kampaň #WeThe15, ktorej cieľom je upozorniť všetky authority na celom svete, že ľudí so zdravotným znevýhodnením pribúda. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vydala v roku 2020 štatistiku, ktorá hovorí, že až 15 percent populácie má nejakú formu zdravotného znevýhodnenia. Ak si to zoberiete prostredníctvom percent, tak to vo vás možno až tak nezarezonuje. Ale ak cez reálne čísla, tak len v SR to predstavuje 871-tisíc ľudí. Preto SPV organizuje už tretí rok projekt s názvom SME SI ROVNÍ, o ktorom sa viac dozviete na stránke [www.smesirovni.sk](http://www.smesirovni.sk), ktorý je slovenským ekvivalentom kampane #WeThe15.

V krátkom čase uzrie svetlo sveta aj publikácia zo ZPH 2022 a nám nezostáva nič iné, len veriť a dúfať, že to budú jediné publikácie v histórii svetového športu s prívlastkom „covidové“.



Prajem príjemné listovanie a čítanie v novom formáte a šate paralympijskej publikácie, ktoré sme pre vás pripravili.

Ďakujeme, že podporujete slovenský paralympijský šport.

Ján Riapoš

predseda SPV



















# VÝHRY NAD OSUDOM

Cikády v tokijskom zálive v tom majú jasno. Ponáhľajú sa pozdraviť vychádzajúce slnko skôr, než ich pohladí svojou žiarou. Sotva sa oprie do okien paralympijskej dediny, rozsvieti nový deň. Kriesi plnenie túžob a snov športovcov, ktorí, hoci sa stokrát mohli utopiť v bolesti a sklamaní, nezabudli snívať. V posledné dni augusta a v prvé dni septembra 2021 malo slnko v Tokiu miestami „time-out.“ Zabudlo sa za kopovitými mrakmi. Cikády si však húdli aj tak svoje. Rovnako ako paralympionici, ktorí bojovali o svoje dúšky šťastia. Nemohol sa každý stať paralympijským víťazom. Ani sa nestal. Mnohí však víťazili nad svojím osudom bez ohľadu na výsledky a umiestnenie, ktoré v súťažiach na Paralympijských hrách v Tokiu dosiahli.

Možno to znie pateticky, no srdce niekedy poskočí od radosti aj nad obyčajnou banalitou. Pri peknom slove, úsmeve, ktorý vykukne spoza ochranného rúška, či pri povzbudení od najsilnejšieho súpera. To všetko zažívali účastníci hier dennodenne. Disharmónia pandémie COVID-19 nás všetkých zomkla. Symbolicky otvárala ľudské duše. O čo menej bolo pre bezpečnostné opatrenia objatí a rozpustilých stretnutí, o to viac sme si vážili každý deň naplnený ľudským teplom. Bez ohľadu na intenzitu slnečného svitu v krajine, ktorá má slnko v rodokmeni...

## ZLATÝ VIDEOARCHÍV

Drobné ruky stískala do zovretej päste. Ľudmila Andrejčíková kamuflovala svoju úzkosť nadržaním súbojov svojho syna. „**Všetky mám natočené za posledné roky,**“ priznala „pristihnutá“ pri čine. Bez mediálnej akreditácie by nemala šancu, no ako členka výpravy si vždy našla miesto mimo pozornosti organizátorov. A keď sa na ňu aj „zavesili“, hravo ich odbila, že malá kamerka nie je zapnutá. Napokon si na ňu v hľadisku zvykli. Ako sme si my radi zvykli na víťazstvá Sama Andrejčíka. Najskôr si vybojoval zlato v súťaži jednotlivcov a v druhej polovici hier ho zdupľoval s Michaelou Balcovou a Martinom Strehárskym aj v súťaži párov. „**To bude radostného triedenia množstva materiálu,**“ žartovali sme s jeho mamou. „**To bude krása. Už sa teším,**“ sklopila zrak. Nechcela to veľmi predvádzať navonok, no bola veľmi hrdá na svojho najlepšieho boccistu na svete. Ako my všetci...

## HUSIA KOŽA PO ČASOVKE

„**Ja tomu neverím. Neverím, naozaj neverím,**“ utápel sa vo vlastných emóciách Patrik Kuril po víťazstve v časovke na 32 km. Pred dvomi hodinami sa zahrieval na stacionárnom bicykli a sotva sa stihol usmiať, keď sme ho prišli napriek zákazom tajne povzbudiť. Bolo vidno, ako veľmi sa koncentruje na preteky, ktoré by mohli mať pre neho prívlastok –

životné. V depe našej výpravy stúpalo napätie, pretože aj Jozef Metelka mal najvyššie ambície. Tobôž, keď obhajoval paralympijské zlato z Ria de Janeiro. Obaja vedeli, že to budú tvrdé preteky s výdajom energie na hrane ľudských možností. Veď ani konkurencia zo susedných „stajní“ nebola vopred poddajná. Naopak.

Záverečné metre jász oboch slovenských paracyklistov proti časomeru boli plné emócií. Žmýkania vôle aj ubolených svalov. Po nasledujúcej chvíli po zosadnutí z bicyklov sa hlboko zakliesnili do našich prežívania. Neľahšované prekvapenie, radosť, uznanie – to všetko sa zlievalo do úľavy popretkáwanej radosťou. Až nám husia koža naskakovala, už ani nevieme, kde najviac...

Znalci zákulisia nášho tímu vedia, že to nebola po predchádzajúcom napätí jednoduchá súťaž. Vzájomné blahoželanie dvoch lídrov zo Slovenska pridávalo nadšeniu našej výpravy svojské čaro...

## KÁNOVEJ SLZY, LUDROVSKÉHO SMÚTOK

Štyridsaťročnej Liptáčke Alene Kánovej sa v Tokyo Metropolitan Gymnasium, kde prebiehali súťaže v parastolnom tenise, začali slzy rinúť po tvári. Hneď, ako vošla do mixžóny a podelila sa cez mobil s manželom Peťom o prvé dojmy. „**Mám medailu,**“ kričala do prístroja a snažila sa prehlúšiť hluk z reproduktorov. Popri dvoch úspechoch družstiev si len Kánová z celej výpravy parastolných tenistov dokázala vybojovať medailu v súťaži jednotlivcov. Tentoraz striebornú.

Emotívnu chvíľu sme si s ňou vychutnávali krátko po tom, čo sme na tom istom mieste spovedali nešťastného Martina Ludrovského. Aj ten mal medailu na dosah, s Kórežčanom Parkom viedol vo štvrtfinále 2:1 na sety, no súper otočil. „**Prepáčte, mám v hrdle hrču, ani neviem, čo povedať,**“ tislí sa dobrákovi Maťovi do očí slzy. Aj my sme mali čo robiť. Tol'ko emócií za necelú hodinu? A, navyše, práve na paralympiáde?

## AKO NA PRVOM RANDE

Dodnes to pre nás ostáva záhadou. Ako to dokázali? Marián Kuřeja je síce chlapisko s hmotnosťou cez metrák, ale nohy ho neunesú. Vozík pod ním vŕzga únavou. Napriek tomu sa so svojou asistentkou Janou Súčíkovou vybrali lávkou na veľkom atletickom štadióne do mixzóny. Do kopca. Jana síce fučala, no zjavne dostala nový prídelený sil po Mariánovom medailovom úspechu v hode kuželkou. Paraatletika má vo svojom portfóliu aj netradičné disciplíny. Pre ľudí s bojovným srdcom, ktorých, žiaľ, ani ruky neposlúchajú. V duši však ostáva túžba nepoddať sa osudu a v hlave sila zlomiť všetky pochybnosti. „**Máme to,**“ mávali na nás dvíhnutými rukami.

Na druhý deň prišli na medailový ceremoniál rozjasnení ako na prvom rande. Ich slnkom v živote je hľadanie opory navzájom. A hoci sme to nevyslovili, vo vnútri sme priam bytostne cítili hlboké pranie – aby im ich spoločné slnko nikdy nezapadlo.

## ZEMIAKOVÝ DEŇ S PAVLÍKOM

Už paralukostrelecká dráma Petra Kinika s bronzovým koncom na Sambadróme v Riu de Janeiro v septembri 2016 bola veľkým zážitkom. Celodenný tokijský boj Marcela Pavlíka v tokijskom Jumenošima Parku však nadchol rovnako. Hoci košickému majstrovi kladkového luku zostala napokon v rukách len zemiaková medaila – za štvrté miesto.

Žiadny Európan nebol v onen posledný augustový utorok na strelnici lepši, 46-ročnému zverencovi Petra Kuračku to však ani tentoraz na medaily nevydalo. Dve prehry na záver dňa, s Čiňanmi He Zhi-haom a Ai Xin-liangom, Pavlíkovi stupne víťazov odviaľali. „**Možno v Paríži. O tri roky,**“ lúčil sa s nami sklamaný Marcel po maratónne duelov, na aké sa nezabúda. Čo na tom, že zostal bez medailového lesku. Bola to úchvatná jazda.

## PREPOTENÉ TRIČKÁ A GERGELYHO ODKLAD

Už vieme, prečo Čiňania nechodia v horúčavách pešo. Vyše 32 stupňov Celzia a 72-percentná vlhkosť vzduchu vám dajú zabrať. Ariake štadión, kam sme sa s kolegom Patrikom Tkáčom vybrali na zápas 1. kola tenisovej dvojhray mužov medzi našim Marekom Gergelym a Grékom Stefanom Diamantisom, bolo vidno z nášho hotela. Zdal sa byť blízko, no stačilo zle odbočiť a nadišli sme si vari kilometer.

Žiadna veľká vzdialenosť, ale príšerná tokijská horúčava nám to riadne spočítala. Za chvíľu som mohol prepotené tričko žmýkať. Nepomohla ani jeho výmena. Keď sme sa konečne dotrúfali správnym vchodom

na štadión a po krátkom výdychu v klimatizovanej tlačovej miestnosti na kurt, vysvitlo, že to celé bolo aj tak zbytočné. Nehralo sa. Pre extrémnu horúčavu. Gergely nastúpil na kurt až večer, keď sa vonku dalo ako-tak dýchať. Gréka zdolal. Bolo to jeho prvé paralympijské víťazstvo v kariére. Zrejme naň nikdy nezabudneme. Ani na to, ako k nám Marek zavítal ešte pred zápasom. Zabalený do uteráku, aby mu neznesiteľná horúčava ukradla čo najmenej sil. Dobrá voľba. Stredomorského súpera zdolal aj svojou výdržou.

## OBRAZ PRE MALIARA

Bol to dojímavý výjav, ako stvorený pre Rembrandta. Isto sa zaradil do hitparády Top momentov Paralympijských hier v Tokiu. Početná skupina japonských dobrovoľníkov sa zoradila okolo vozíka Veroniky Vadovičovej na spoločnú fotografiu. Veronika sa stala slniečkom strelnice. Často sa jej meno skloňovalo na súpiske favoritov, no hoci suverénne postupovala do finálových bojov, nie a nie si siahnúť na medailu. Až v posledný deň hier sa rozžiarila do zlatého úsmevu.

Keď sa večer pred svojim posledným tokijským finále zastrájala, že v poslednej disciplíne vyhrá a vytvorí svetový rekord, ani jej životný partner a tréner Milan Goleňa jej neveril. Len si to nechal pre seba. Hoci strelila dobre, medaila v prvých troch disciplínach visela pre ňu tentoraz privysoko. A to ju na záver čakala ľubovoľná malokalibrovka v ľahu. Disciplína, ktorú plánovala zrušiť.

No Veronika netárala do vetra. Vyhrála. Aj ten rekord pokorila. Síce „len“ paralympijský, ale koho to v tej chvíli trápilo? Po štvrtom paralympijskom zlato v kariére jej oči žiarili spokojnosťou. Človek mal chuť vyobjímať ju, ale japonskí organizátori na strelnici v Asake strážili protipandemické opatrenia ako oko v hlave. Aj zlatý rozhovor sme viedli zasa len cez podnos. Organizátori naň položili váš diktafón a presúvali od novinára k športovcovi, pričom ani jeden z aktérov interview nesmel prekročiť vyhradenú zónu. Ale zvykli sme si.

Sotva vykĺzla z obliehania médií z rôznych končín sveta, pristavili ju dobrovoľníci so záplavou gratulácií. „**Arigató,**“ usmievala sa skromne, takmer hanblivo. Spoločná fotografia bolo to najmenej, čo mohla pridať k úprimnému poďakovaniu. Zo tridsať prevažne mladých Japoncov v oblečení dobrovoľníkov si tou chvíľou umocnilo spomienku na svoje účinkovanie na paralympiáde. My takisto. Až nám bolo ľúto, keď o pár minút neskôr Veronika vo dvojici s Radom Malenovským odchádzali bok po boku na svojich vozíkoch do „stratena“...

Záverečná dojímavá bodka hier by sa pokojne mohla ocitnúť aj na maliarskom plátne. Hoci v danej chvíli sme boli vďační, že sa uchová aspoň v galérii našich spomienok.



NA CESTE DO JAPONSKA

# ČO PREDCHÁDZALO HRÁM V TOKIU

## INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY

Prvým eventom, spojeným s týmito hrami, bola slávnostná inaugurácia poštovej známky PH 2020 Tokio 24. augusta 2020. Hoci už vtedy bolo jasné, že hry sa posúvajú o rok, bola zahrnutá v edičnom pláne Slovenskej pošty na rok 2020, preto uzrela svetlo sveta v pôvodnom termíne. Vďaka tomu sa z nej okamžite stala zberateľská rarita.

Motívom poštovej známky sa stala paralympijská víťazka v parastrelbe Veronika Vadovičová. Súčasne s ňou bola vydaná aj obálka prvého dňa (FDC) s paralympijskou šampiónkou z Ria 2016 v boccii Michaelou Balcovou. V pečiatke zasa defiluje úspešný paralukostrelec Marcel Pavlík. Všetci traja sa zúčastnili aj na jej uvedení posypaním lístkami sakury (japonský termín pre čerešňu) spolu s predsedom predstavenstva SPP Milanom Urbanom, predsedom predstavenstva Slovenskej pošty Martinom Ľuptákom, japonským veľvyslancom v SR Makotom Nakagawom a autorom námetu akad. mal. Igorom Piačkom.



Predseda predstavenstva SPP Milan Urban a Veronika Vadovičová



## STRETNUTIE TÍMU PRED TOKIOM

V zrekonštruovanom bratislavskom hoteli Marriott sa 13. júla 2021 začal trojdňový zraz slovenských paralympionikov, počas ktorého sa dozvedali všetko podstatné o hrách v Tokiu, absolvovali slávnostný sľub v Prezidentskom paláci a uvedenie maskota SPT Tokio 2020. Na stretnutí ich okrem preberania oblečenia čakal aj celý rad prednášok o PH 2020, s akcentom na dodržiavanie všetkých opatrení, súvisiacich s pandémiou COVID-19.





## SLÁVNOSTNÝ SLUB U PREZIDENTKY

Skladali ho spoločne 14. júla na nádvorí Prezidentského paláca paralympionici s olympionikmi. Za všetkých ho predniesli parastrelec Radoslav Malenovský a gymnastka Barbora Mokošová. „Prvýkrát v histórii trvala príprava nie štyri, ale päť rokov,“ podotkol predseda SPV Ján Riapoš a prezident SOŠV Anton Siekel označil všetkých zúčastnených športovcov za hrdinov už v tom momente: „Už za samotný fakt, že sa dokázali na vrcholné podujatie prebojovať“.





## UVEDENIE MASKOTA TOKIHO

Deň po sľube oficiálne uzrel svetlo sveta aj maskot Slovenského paralympijského tímu (SPT) Tokio 2020 - zajko TOKI. Na pôde generálneho partnera nášho tímu, spoločnosti SPP, a. s., ho 15. júla symbolicky uviedli do života posypaním zeleným čajom Gaba aj za prítomnosti autora námetu Patrika Čerňana zo Špeciálnej základnej školy internátnej v Bytči. Námet prekreslil do podoby maskota výtvarník Miroslav Regitko. Okrem základného motívu aj do ôsmich športov, v ktorých sa slovenskí paralympionici predstavili v Tokiu. Súčasťou eventu bolo aj uvedenie piesne Petra Cmorika „Dnes to pride“ a predstavenie oblečenia v slávnostnej, voľnočasovej a športovej verzii s čatajským motívom z dielne módnej návrhárky Ľmy Klein.

